

celega sveta. Na vsem svetu je bilo koncem leta 1900 — 11.600 milijard dolarjev (t. j. toliko tisoč milijonov dolarjev). Od tega je komaj četrti del nepokritega papirnatega denarja. Leta 1873 je bilo na svetu denarja 4.600.000.000 dolarjev, a je bilo nad polovico papirja, ki ni bil pokrit v kovinski vrednosti. Ako bi se izločil iz papirnatega dotga ves kovani denar, tedaj je narastel denar vsega sveta od leta 1873 za 3.600.000.000 na zlatu, za 8.750.000.000 na srebru in je ostalo le 650.000.000 dolarjev nepokritega papirja, — ves prirastek bi znašal torej 7.000.000.000 dolarjev. Od tega prirastka je bilo od leta 1893 za 940.000.000 zlata. Velikanska produkcija zlata, ki ima posledice, da se je ustavilo v Indiji in severni Ameriki kovanje srebrnega denarja, zlasti produkcija v Transvaalu in Klodyku ter v Avstraliji in tudi drugod, bi torej zadostovala, da pokrije potrebo denarja vsega sveta, srebrnega denarja je bilo že l. 1896. 4.250.000.000 dol., a se manjša od leta do leta.

— **Napredek ženstva v Ameriki.** Statističen znamenek, ki ga je sestavil de Chelin o različnih službah, katere so opravljali prej v Ameriki moški, pa so sedaj v njih nameščene ženske, nam pove, kako je napredovalo ameriško ženstvo v zadnjih 20 letih. Tukaj nekoliko podatkov iz tega zaznamka: Število podobaric in slikaric je v Ameriki v tej dobi narastlo od 412 na — 10.810 oseb; ženskih inženjerjev je bilo v tem času 127, zdravnic in kirurginj je narastlo od 527 na 4.555, ženskih propovednikov v cerkvah od 66 na 1235, ženskih zobozdravnikov od 24 na 337. Te in še mnoge druge službe opravljajo v Ameriki ženske v označenem številu. Toda mnogo drugih poklicov pa statistik niti ni navel. Tako na pr. se je pripetilo, da je neka devotka v državi Kansas po imenu Asther Searle nedavno prevzela kovačnico po svojem očetju. Od tega časa ima kovačnica vse polno naročnikov, od katerih mnogi prihajajo iz radovednosti, da vidijo, kako vihti nežna ženska roka težko kovaško kladivo. Ta interesantna „kovačica“ pripoveduje vsakemu, kogar to zanima, da se je v teku treh mesecev zredila za 3 palce in njene mišice so se utrdile čudovito.

— **Dragocen maček.** Američan Karol Wead ima mačka angorskega plemena, ki ga ceni na 125.000 frankov. Ta maček je na vseh razstavah dobil prvo nagrado. Wead je za tega mačka priredil posebno stanovanje. Malokateremu človeku se godi tako dobro, kakor tej mačji zveri!

— **Perzijski šah rad riše karikature.** Stene njegovih zasebnih sob so prevlečene zato z gladkim papirjem, in kadar mu pride kaj na misel, pa nariše na steno. Tako si slika sam svoje sobe, a s samimi karikaturami. Kadar pa je stena že preveč pomazana, prevleče se z novim papirjem.

— **Zadnje besede vladarjev.** Zanimivo je vedeti, česa se spominjajo umirajoči vladarji ob svoji zadnji uri. Angleški kralj Karol II. je izdihnil z besedami: „Ne pustite umreti moje Nelčke!“ (njegova ljubica igralka). Henrik IV. je rekel sir Walterju: „Dragi, kaj je to: — smrt?“ Viljem III. je mirno vprašal svojega zdravnika: „Kako dolgo še traja ta položaj?“ Ljudovik XVIII. je dejal: „Kralji bi morali umirati stoječ.“ Karol IX., pod čegar vladanje spada ona grozna „Jernejeva noč“, je vzkliknil navzoči sestri: „Sestra, sestra, glej ubijalce, glej kri! Strašno sem grešil! Bog mi odpusti! Zadnje besede nesrečnega Maksimilijana, brata našega cesarja, v Mexiki so bile: „Uboga moja Karlota!“ (njegova soproga). Neapoljski kralj Murat brat Napoleona I., je dejal, ko so ga ustrelili, vojakom: „Le ne v glavo, v srce pomerite! Bog z vami!“ Rihard I. je odpustil svojima morilcema na zadnjo uro ter rekel: „Bratec, jaz vama odpuščam!“ Aleksander I. je skušal potolažiti ženo z besedami: „Vidim, da te ta dogodek unkončuje, a mora biti.“ Jakob V., škotski kralj, dobil je na

smrtni postelji poročilo, da mu je žena rodila sina, pa je proroško vzkliknil: „Žena je bila prva nositeljica krone, a z ženo pade tudi kraljestvo.“ In tako se je tudi zgodilo: hči Marija končala je na morišču.

— **Kako se ustavi krvotok iz nosa?** Na to odgovarjajo zdravniški krogi sledeče: Najboljše sredstvo zoper krvotok iz nosa je v prvi vrsti sveži, kolikor možni mizli zrak, katerega je treba globoko in naglo sopsti v nos, nekaj časa zadržati v pljučih, potem pa ga hitro puhni skozi usta. To se ponavlja 20—30krat. Tako sopljenje prestavlja na ta način v jako razširjenem sobranjem pljuč nekako sesalko, ki vleče nase v večjih množinah kri, katera potem ne sili v žile v nosu in glavi. Ta sesalna moč pljuč je tako velika, da se čuti nje učinek notri v noge. Ako položimo prislušno cev človeku, ki je tako nategal sapo, na vranico, uprav slišimo, kako drvi kri po žilah. Pa tudi skozi nos potegnjeni zrak zadržuje že sam na sebi kri. Roke je pri tem držati visoko nad glavo. Ako se nahajaš v trenutku, ko ti začne teči kri iz nosa, v topli sobi, odpri hitro okno, ter se postavi pred isto na zrak. Glave pri krvotoku ne smeš nagibati naprej, ker to še pospeši krvotok. Dihanje kot sredstvo proti krvotoku podpiramo tudi še s tem, da z drgnenjem nog, ali če je mogoče z gorko kopaljo, iste razgrejemo in s tem odvajamo kri od glave. To so najvažnejša sredstva proti krvotoku iz nosa, in teh sredstev se ja treba takoj poslužiti. Tudi pomaga, ako denemo mrzle ohlapke na nos in čelo, a tople na tilnik. Ako se kri še ne ustavi, uštrca se s posebno štrcalnico sok od limone v jedno nosnico, katero treba za isti hip očistiti krvi. Naposled se sme priporočati še vročo vodo (53 stopinj Celzija), takorekoč vrelo; tako vodo treba vštrecati v nos, pri tem močno sopsti skozi usta, da se tako zapreči pristop vode v grlo. Basanje nosnice z vodo pomaga le tedaj, ako je rana, iz katere teče kri, blizu spredaj; ako pa je rana zadaj, teče kri v grlo in to utegne časih biti celo nevarno.

Loterijske srečke

V Lincu dne 23. marcija t. l.: 14, 58, 60, 72, 17.

V Trstu dne 23. marcija t. l.: 87, 86, 84, 42, 36.

V Pragi dne 27. marcija t. l.: 61, 44, 78, 26, 5.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 29. marcija 1901. Pšenica K 8.30 h, rž K 7.— h, ječmen K 7.— h, oves K 6.80 h, ajda 6.50 h, proso K 7.— h, turščica nova K 6.50 h, stara K 7.20 h, fižol K 10.— h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

100—300 gold. na mesec

zamorejo osebe vsakega stanu na vsakem kraju gotovo in pošteno brez kapitala in zgube zaslužiti z prodajo postavno dovoljenih državnih papirjev in srečk.

Ponudbe sprejme Ludwig Oesterreicher, Deutsche Gasse 8 Budapest. (2—10)